ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԵՐԳԵՐ

Ժողովածուի 27 երգ գրի է առնված Էջմիածնի շրջանի Այղեշատ գյուղում, 1926—1931 թթ. (№№ 4, 7, 25, 27, 34, 35, 37, 41, 43, 45, 51, 52, 53, 66, 96, 97, 98, 101, 108, 110, 130, 134, 159, 173, 191, 200, 205)։

Էջմիածին քաղաքում՝ 21 երգ (№№ 5, 18, 48, 49, 58, 70, 73, 75, 76, 84, 90, 100, 112, 167, 175, 215, 222, 232, 233, 236, 237)։

Էջմիածնի մանկատների սաներից լսած՝ 5 երգ (№№ 12, 32, 184, 185, 187)։

Էջմիածնի շրջանի Դոխս գյուղում՝ 3 երգ (№№ 78, 127, 171)։

Աղավնատուն գյուղում՝ 2 երգ (№№ 14, 46)։

Հաջիլար գյուղում՝ 2 երգ (№№ 22, 59)։

Փարաքար գյուղում՝ 1940—1943 թթ. 5 երգ (№№ 36, 44, 91, 131, 195)։

Խաթունարխ գյուղում՝ 1 երգ (№ 95)։

Աշտարակում գրի է առնված 11 երգ (№№ 8, 63, 103, 120, 129, 150, 160, 210, 211, 234, 235)։

Աշտարակի շրջանի Կարրի գյուղում՝ 1926 թ. 3 երգ (№№ 9, 28, 161)։

Մուղնի գյուղում՝ 1926 թ. 1 երգ (№ 6)։

Կոշ գյուղում՝ 1929—1930 թթ. 4 երգ (№№ 31, 105, 111, 221)։

Փարպի գյուղում՝ 1930 թ. 2 երգ (№№ 50, 61)։

Օհանավան գյուղում՝ 1 երգ (№ 148)։

Երևան քաղաքում՝ 1 երգ (№ 140)։

Մնացած 158 երգերում նշված են ասացողների անունները և դրանց հանգամանքները։ Այդ ասացողներն են.

Աբրահամյան Ռուբեն—Նոր Բայազետի շրջանի Սարուխան գյուղից, 1908 թ. ծնվ., բարձրագույն կրթությամբ, ապրում է Երևանում, 1948 թ. ասել է № 182։

Աբրահամյան Սիրանուշ—Նոր Բայազետի շրջանի Սարուխան գյուղացի, 1922 թ. ծնվ., միջնակարգ կրթությամբ, ապրում է Երևանում։ 1955 թ. ասել է №№ 117, 146, 158։

Աղիգյան Բեկլար—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1909 թ. ծնվ., գրագետ, 1928 թ. ասել է №№ 54, 115 և 125։

Աղիգյան Սիրանուշ—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1932 թ. ծնվ., գրագետ, 30 տարեկան հասակում ասել է № 176։

Ալեքսան—Արթիկցի, գրագետ, զինվոր, ծառայում էր Աշտարակում 1923 թվականից, 25 տարեկան հասակում ասել է №№ 107, 169։

Աղաջանյան Քնարիկ—Էջմիածին քաղաքից, 1914 թ. ծնվ., գրագետ, ասել է № 92։

Անգին մորաքույր—Արևմտյան Հայաստանից ներգաղթած, ապրում է Էջմիածնում, 60 տարեկան, անգրագետ, 1922 թ. ասել է № 188։

Աննա ձայո—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, անգրագետ, մոտ 40 տար. հասակում՝ 1929 թ. ասել է № 88։

Անահիտ հորաքույր—Բյուզանդացի, ապրում է Էջմիածնում, 1923 թ., 40 տարեկան հասակում ասել է № 218, 220։

Ավետիքյան Վարսենիկ—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, անգրագետ, 1930 թ. ասել է № 121։

Ավշյան Հարություն—Հայթաղցի, ապրում էր Էջմիածնում. գրագետ, 1918—20 թթ. ասել է №№ 19, 67, 99, 136, 180, 190։

Բագալյան Վարսենիկ—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1897 թ. ծնվ., գրագետ, 1932 թ. ասել է № 62, 68։

Բաղդասարյան Գուրգեն—Էջմիածնի շրջանի Աղավնատուն գյուղացի, 1912 թ. ծնվ., միջնակարգ կրթությամբ, 1934 թ. ասել է № 139։

Բաղդասարյան Նեկտար—Էջմիածնի շրջանի Դոխս գյուղացի, 1912 թ. ծնվ., միջնակարգ կրթությամբ, 1934 թ. ասել է № 82։

Բունյաթյան Հմայակ—Էջմիածնեցի, 1911 թ. ծնվ., բարձրագույն կրթությամբ, 1929 թ. ասել է № 168։

Գրիգորյան Գրիգոր—Աշտարակցի, 1890 թ. ծնվ., բարձրագույն կրթությամբ, Աշտարակի առաջին հեղկոմի նախագահ, զոհվել է 1921 թ. փետրվարին, 1920 թ. ասել է № 156։

Գրիգորյան Գրիգոր—Էջմիածնի շրջանի Փարաքար գյուղացի, 1920 թ. ծնվ., միջնակարգ կրթությամբ, 1940 թ. ասել է № 94։

Գրիգորյան Տիգրանուհի—Աշտարակցի, 1905 թ. ծնվ., գրագետ, 1927 թ. ասել է №№ 10, 153։

Գրիգորյան Փեփրոնե—Աշտարակցի, 1890 թ. ծնվ., անգրագետ, 1923 թ. ասել է №№ 122, 225։

Եղիազարյան Աշխարուհի—Էջմիածնի շրջանի Արշալույս գյուղացի, 1922 թ. ծնվ., միջնակարգ կրթությամբ, 1947 թ. ասել է № 133։

Եղիս բաջի—Արևմտյան Հայաստանից գաղթած Էջմիածին, 1924 թ. մոտ 60 տարեկան, ասել է №№ 179, 186։

Եսայան Եղիսաբեթ—Էջմիածնեցի, անգրագետ, 1926 թ. մոտ 50 տարեկան, ասել է №№ 55, 71։

Եսայան Սանասար—Էջմիածնի շրջանի Սամաղար գյուղացի, 1914 թ., ծնվ., միջնակարգ կրթությամբ, 1934 թ. ասել է № 147, 166։

Եփրեմյան Վարազդատ—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, գրագետ, 1927 թ. մոտ 50 տարեկան, ասել է № 11։

Զաքարյան Արմիկ—էջմիածնի շրջանի Փարաքար գյուղացի, 1907 թ. ծնվ., գրագետ, 1940 թ. սանել է № 162։

Թորգոմյան Նախշուն—Աշտարակի շրջանի Ոշական գյուղացի, 1920 թ. ծնվ., գրագետ, Այգեշատ գյուղում 1945 թ. սանել է № 219։

Իրազյան Հեղինե—գրագետ, 1937 թ. էջմիածնում, 25 տարեկան հասակում, սանել է № 86, 172։

Խաչատրյան Արուս—էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի գրագետ, 1907 թ. ծնվ., 1934 թ. սանել է № 213, 216։

Խաչատուր քեռի—Աշտարակցի, 1917 թ. մոտ 40 տարեկան, սանել է № 202։

Կարապետ Հորեղբայր—էջմիածնեցի, 1879 թ. ծնվ., գրագետ, 1929 թ. սանել է № 102, 224։

Կարապետյան Մարգարիտ—էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1894 թ. ծնվ., անգրագետ, 1934 թ. սանել է № 135։

Կարապետյան Փարիարինե—էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1908 թ. ծնվ., ապրում է Երևանում, 1923 թ. սանել է № 151։

Կոնստոյան Թամարա—էջմիածնեցի, բարձրագույն կրթությամբ, այժմ ապրում է Երևանում, 1927 թ. 20 տարեկան, սանել է № 142։

Հայկս մայրիկ—Սուրմալուից գաղթած, բնակվում էր էջմիածնում, անգրագետ, 1923 թ. կլիներ 55 տարեկան, սանել է № 3, 207։

Համտյակ Հայրիկ—Աշտարակի շրջանի Բյուրական գյուղացի, 1929 թ. 50 տարեկան, անգրագետ, սանել է № 60։

Համո՝ գՀոլլի—էջմիածնեցի, 1883 թ. ծնվ., գրագետ, նվագում էր թմրուկի վրա և երգում, նրա երգերից գրի է առնված № 56, 69, 106, 123, 230։

Հարո՝ կառապան—էջմիածնեցի, 1904 թ. ծնվ., գրագետ, 1926 թ. սանել է № 79։

Հարություն—Հայթաղցի, ապրում է էջմիածնում, 1892 թ. ծնվ., 1922 թ. սանել է № 114

Հովակիմյան Հայկո—Սուրմալուից էջմիածին գաղթած, 1868 թ. ծնվ., անգրագետ, 1923 թ. սանել է № 118։

ՀովՀաննեսյան Արուսյակ—էջմիածնեցի. 1914 թ. ծնվ. գրագետ, 1924 թ. սանել է № 143։

Հրանուշ—էջմիածնի շրջանի Դաշտ գյուղացի, 1910 թ. ծնվ., գրագետ, 1930 թ. սանել է № 240։

Ղազարյան ՋարուՀի—էջմիածնի շրջանի Դողս գյուղացի, 1909 թ. ծնվ., գպրոցի դիրեկտոր, 1934 թ. սանել է №№ 132, 243։

Ղուղուրյան Ավետիս (մանկավարժ)—էջմիածնեցի, 1897 թ. ծնվ., բարձրագույն կրթությամբ, 1922 թ. սանել է №№ 72, 152, 157։

Ճուղուրյան Մարգո—էջմիածնեցի, (ուսուցչուհի), 1910 թ. ծնվ., 1930 թ. սանել է № 231։

Ճուղուրյան Սալոմե—էջմիածնեցի, 1908 թ. ծնվ., բարձրագույն կրթությամբ, 1928 թ. սանել է № 40։

Մաթևոսյան Ոսկյան—Իգդիրից գաղթած, ապրում է էջմիածնում, 1891 թ. ծնվ., գրագետ, 1926 թ. սանել է № 189։

Մանի ձալո—էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1877 թ. ծնվ., անգրագետ, 1937 թ. սանել է №№ 109, 113։

Մարգարյան Եղիա—էջմիածնեցի, 1908 թ. ծնվ., բարձրագույն կրթությամբ, 1923 թ. սանել է № 170։

Մարգարյան Հայկ—էջմիածնեցի, 1890 թ. ծնվ., գրագետ, 1925 թ. սանել է № 23։

Մարգարիտ մայրիկ—ներգաղթել է Արևմտյան Հայաստանից, ապրում է Երևանում, մոտ 70 տարեկան հասակում՝ 1950 թ. սանել է № 201։

Մարտիրոսյան ԱրեՀատ—էջմիածնի շրջանի Արևշատ գյուղացի, 1907 թ. ծնվ., գրագետ, սանել է №№ 199, 204, 206, 223։

Մելքումյան Հայկուշ—Աշտարակցի, 1897 թ. ծնվ., գրագետ, 1923 թ. գրի է առնված № 83։

Մելքոնյան Անահիտ—էջմիածնեցի, 1882 թ. ծնվ., անգրագետ, 1922 թ. սանել է № 38։

Մելքոնյան Արաքսի—էջմիածնեցի, 1900 թ. ծնվ., 1922 թ. սանել է № 196։

Մելքոնյան Աննա—Աշտարակի շրջանի Բյուրական գյուղացի, ապրում է էջմիածնում, 1890 թ. ծնվ., 1921 թ. սանել է № 209։

Մկրտչյան Ամալյա—էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1902 թ. ծնվ., գրագետ, 1932 թ. սանել է №№ 15, 33, 177, 183։

Մկրտչյան Վարգան—էջմիածնեցի, 1897 թ. ծնվ., գրագետ, 1923 թ. սանել է № 192։

Մկրտչյան Ասոա—էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1893 թ. ծնվ., անգրագետ, 1933 թ. սանել է № 239։

Մկրտչյան Ցալգուզ—Արեմտյան Հայաստանից գաղթած, էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղում, 1888 թ. ծնվ., 1928 թ. սանել է № 21։

Մնեյան ՍաՀակ—Աշտարակցի, 1888 թ. ծնվ., գրագետ, 1922 թ. սանել է № 80։

Մովսեսյան ԱրմենուՀի—էջմիածնի շրջանի Փարաքար գյուղացի, 1906 թ. ծնվ., գրագետ, 1944 թ. սանել է № 145։

Մուրադյան Արմենակ—էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, գրագետ, 1900 թ. ծնվ., 1930 թ. սանել է № 24, 104։

Մուրադյան Փառանձեմ—էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, այժմ ապրում է էջմիածին քաղաքում, գրագետ, 1953 թ. սանել է № 144։

Մուրադյան Վիկտորյա—էջմիածնեցի, 1912 թ. ծնվ., գրագետ, 1930 թ. սանել է № 193։

Նազարյան Մկրտիչ—էջմիածնեցի, 1900 թ. ծնվ., բարձրագույն կրթությամբ, ապրում է Երևանում, 1925 թ. սանել է № 128։

Նալբանդյան Աշխեն—էջմիածին է եկել Կողբ գյուղից, 1897 թ. ծնվ., անգրագետ, 1923 թ. սանել է № 137 երգը՝ նվիրված հենց իրենն կատարողին։

Նալբանդյան ՏիգրանուՀի—կողբեցի, 1904 թ. ծնվ., էջմիածին է եկել 1918 թ., գրագետ, 1922 թ. սանել է № 217։

Նիկողոսյան ՀովՀաննես—էջմիածնեցի, 1906 թ. ծնվ., գրագետ, 1936 թ. սանել է № 39։

Շուխյան Աշոտ—Աշտարակցի, 1890 թ. ծնվ., գրագետ, 1930 թ. սանել է № 57։

ՈսկեՀատ ձալո—էջմիածնեցի, 1890 թ. ծնվ., գրագետ, 1922 թ. սանել է № 47։

Պետրոսյան Տովիկ—էջմիածնի շրջանի Հաջիլար գյուղացի, գրագետ, 1939 թ. մոտ 22 տարեկան Հասակում սանել է № 141։

Պողոսյան Մաւի—Սուրմալույի գավառից գաղթած էջմիածին, 1875 թ. ծնվ., անգրագետ, 1925 թ. սանել է № 1։

ՍաՀակյան Պարթև—էջմիածնեցի, գրագետ, թառ նվագող, 1923 թ. մոտ 42 տարեկան, սանել է №№ 26, 194։

Սամվելյան Նազիկ—էջմիածնեցի, 1907 թ. ծնվ., բարձրագույն կրթությամբ, 1925 թ. սանել է №№ 2, 181։

Սամվելյան Վանիկ—էջմիածնեցի, 1915 թ. ծնվ., բարձրագույն կրթությամբ, 1940 թ. սանել է № 174։

Սանահեր Երանոս—Աշտարակի շրջանի Դղր գյուղացի, անգրագետ, 1933 թ. մոտ 70 տարեկան, ասել է № 165։

Սանահեր Սիրեկան—Աշտարակի շրջանի Դղր գյուղացի, անգրագետ, 1928 թ. մոտ 60 տարեկան, ասել է №№ 155, 163։

Սարգսյան Կատար—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1908 թ. ծնվ., անգրագետ, 1938 թ. ասել է № 13։

Սարգսյան Նուշանիկ—1905 թ. ծնվ., գրագետ, Աշտարակի շրջանի Ուշական գյուղում 1928 թ. ասել է № 17, 64։

Սարգսյան Վարսենիկ—Իրանից Հայրենադարձ, Էջմիածնի շրջանի 3-րդ սովխոզի աշխատակից, գրագետ, 1948 թ. մոտ 35 տարեկան, ասել է №№ 42, 65։

Սաֆարյան Գուրգեն—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղից, 1906 թ. ծնվ., միջնակարգ կրթությամբ, 1929 թ. ասել է №№ 65, 229։

Սերոբյան Սիրուն—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, գրագետ, 1917 թ. ծնվ., 1937 թ. ասել է № 74։

Սիմոնյան Ասանեթ—Աշտարակցի, գրագետ, 1923 թ. 35 տարեկան հասակում ասել է №№ 154, 214, 228։

Սիմոնյան Արմենուհի—Աշտարակցի, 1907 թ. ծնվ., գրագետ, 1927 թ. ասել է № 93։

Սիմոնյան Զարուհի—Աշտարակցի, 1917 թ. ծնվ., գրագետ, 1937 թ. ասել է №№ 89, 126, 227։

Սիսե բաջի—1918 թ. Արեմտյան Հայաստանից գաղթած, անգրագետ, ապրում էր Էջմիածնում, 1924 թ. մոտ 50 տարեկան էր, ասել է № 16, 178, 198։

Սիրեկան բիձա—Աշտարակի շրջանի Կող գյուղացի, 60 տարեկան, անգրագետ, զբաղվում է գուսանական արվեստով, գրել է բազմաթիվ երգեր։ Երգում էր սրտառուչ և պատմում հեքիաթներ, ասել է №№ 29, 77։

Սուքիասյան Էլուշ—Աշտարակցի, 1918 թ. ծնվ., միջնակարգավարտ, ապրում է Երևանում, 1948 թ. ասել է № 119։

Տեր-Կարապետյան Աննա—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1887 թ. ծնվ., անգրագետ, 1937 թ. ասել է №149։

Տեր-Կարապետյան Եպրաքսիա—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1911 թ. ծնվ., միջնակարգ ավարտ, 1930 թ. ասել է № 138, 197։

Տեր-Կարապետյան Ծովիկ—Էջմիածնի շրջանի Այգեշատ գյուղացի, 1912 թ. ծնվ., տարրական կրթությամբ, 1935 թ. ասել է № 81, 124։

Տեր-Ստեփանյան Արուսյակ—Էջմիածնեցի, 1902 թ. ծնվ., գրագետ, 1935 թ. ասել է № 87, 208. 226։

Տոնականյան Հայկանուշ—Արզաքանից գաղթած Էջմիածին, գրագետ, 1922 թ. մաս 35 տարեկան, ասել է №№ 20, 30, 205։

Օհաննես բիձա—Էջմիածնի շրջանի Փարաքար գյուղացի, գրագետ, 1944 թ. 70 տարեկան, ասել է № 116։

ԽԱՂԻԿՆԵՐ

Խաղիկները գրի են առնված 1925—1960 թթ. ընկած ժամանակամիջոցում, Աշտարակի և Էջմիածնի գյուղերում։ Ասացողները եղել են տեղացի և Արևմտյան Հայաստանի տարբեր վայրերից գաղթած տարբեր հասակի (գերազանցապես երիտասարդ) երկու սեռի ներկայացուցիչներ։ Խաղիկները կատարվել են մեծ մասամբ ուխտագնացությունների և հասարակական տոնախմբությունների ժամանակ։ Ասացողների և կատարողների անունները չեն պահպանվել։

ԱՌԱԾ—ԱՍԱՑՎԱԾՔՆԵՐ

Առած-ասացվածքները ունկնդրվել և գրի են առնվել 1925—1960 թթ. ընկած ժամանակամիջոցում, Աշտարակի և Էջմիածնի գյուղերում։ Ասացողները եղել են տեղացի և Արևմտյան Հայաստանի տարբեր վայրերից գաղթած տարբեր հասակի (գերազանցապես տարեց) երկու սեռի ներկայացուցիչներ։ Առած-ասացվածքները գործածվել են առօրյա կյանքի ամենօրյա խոսակցությունների ընթացքում։ Ասացողների անունները չեն պահպանվել։

ՀԱՆԵԼՈՒԿՆԵՐ ԵՎ ՇՈՒՏԱՍԵԼՈՒԿՆԵՐ

Հանելուկներն ու շուտասելուկները նույնպես գրի են առնված 1925—1960 թթ. ընկած ժամանակամիջոցում, Աշտարակի և Էջմիածնի գյուղերում։ Ասացողները եղել են տեղացի և Արևմտյան Հայաստանի տարբեր վայրերից գաղթած երկու սեռի ներկայացուցիչներ։ Հանելուկներն ու շուտասելուկները ասել են մեծերը՝ երեխաներին զբաղեցնելու համար, ինչպես նաև իրենք՝ երեխաները։ Ասացողների անունները չեն պահպանվել։